

Стиль Бароко в українському мистецтві

Загальні відомості про бароко

- Баро́ко (від порт. barroco ісп. barroco та фр. baroque — перлина неправильної форми) — стиль у європейському мистецтві (живописі, скульптурі, музиці, літературі) та архітектурі початку XVI століття — кінця XVIII століття. Хронологічно бароко слідує за Ренесансом, за ним слідує Класицизм. За естетичним визначенням, бароко — стиль, що виникає на хвилі кризи гуманізму і народження маньєризму. Він висловлює бажання насолоджуватись дарунками життя, мистецтва і природи. Якщо ренесанс мав незначне поширення в країнах за межами Західної Європи, то з доби бароко почалося справжнє поширення європейської цивілізації на інші континенти.

Українське бароко

- Українське бароко — не просто відлуння європейського мистецтва, запозичення та пристосування його художніх принципів до культури нашого народу. Це — створення унікального за своєю виразністю та національним колоритом художнього стилю, який затвердив самобутність української культури і визначив її подальший розвиток. Особливістю барокового мистецтва в Україні є поєднання європейського стилю з народними мистецькими традиціями.

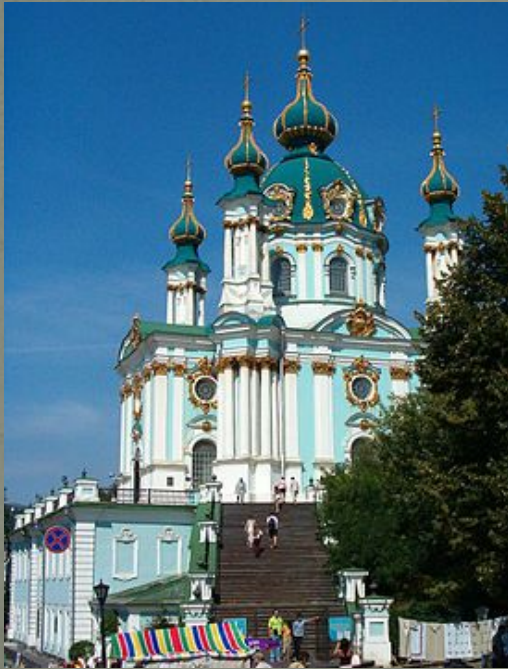
Архітектура бароко в Україні

- Архітектура В українській архітектурі стиль бароко поширюється з II половини XVII ст. і досягає свого розквіту у XVIII ст., набираючи яскраво виражених національних рис. Вже наприкінці XVII ст., переважно в Києві та його околицях, з'явилися будови, позначені рисами стилю бароко, але їхня мальовничість, інтимна теплота докорінно відрізняє їх від бароко західноєвропейського. Нові форми української архітектури виникли на основі давніх і багатих традицій народної дерев'яної і давньоруської архітектури, увібравши багатівікове багатство українського зодчества. Архітектура українського бароко - це концентрований матеріальний вияв "психічного стану", того гармонійного світогляду, на який здатна нація у часи високого духовного злету, а той злет невід'ємний від усвідомлення особистої і національної свободи

- У першій половині XVII ст. в Україні виділилося два архітектурних центри, що розвивали традиції мурованого зодчества з яскраво вираженими національними рисами: Київ та Чигирин. їхній вплив відбився на архітектурних спорудах усього Лівобережжя та Слободянщини. Тут виникли храми, муровані світські житлові та адміністративні будинки, навчальні заклади, трапезні. До таких будов належать Троїцька церква в Чернігові (1679), Михайлівський собор (1690-1694) та Братська церква Києво-Могилянської академії (1695), собор Мгарського монастиря біля Лубен (1682), Михайлівська церква Видубицького монастиря, будинок полкової канцелярії в Чернігові (будинок Я. Лизогуба), Переяславський колегіум, митрополичий будинок Софії Київської та Київської академії, будинок Малоросійської колегії в Глухові.

Архітектурні споруди бароко в Україні

- Андріївська церква (Київ)

- Маріїнський палац (Київ)

- Собор святого Юра (Львів)

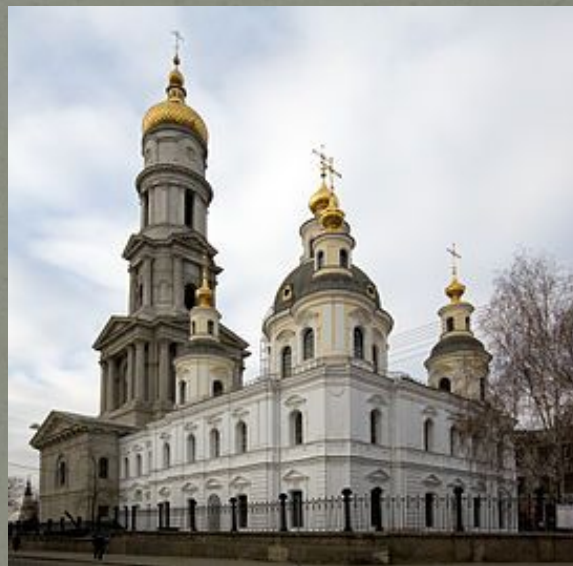
- Почаївська Лавра (Тернопільщина)

- Троїцький собор
(Чернігів)

- Покровський собор
(Харків)

Скульптура

Розпочинаючи розмову про скульптуру, слід відмітити, що найбільшого розвитку вона набула на Західноукраїнських землях, через особливості культурних впливів та релігійної свідомості. Знаменитий дух пориву та неспокою, що такий характерний для мистецтва бароко, в скульптурі найперше дав себе знати в надгробках, у мавзолеях, поставлених над покійниками по церквах та каплицях. У той час, як ще в добу ренесансу покійників на мавзолеях представляли спокійно лежачими, з головою, обпертою на руку, ніби у сні, тепер, у добі бароко, покійників ніби пробудили зі сну й частіше представляють стоячими або в цілий зріст, або обтятими більш чи менш незручно і вставленими в нішах.

Музика

- Музика Друга половина XVII-XVIII ст. в історії української культури - важливий період і з огляду розвитку музичного барокового мистецтва, що увібрало традиції попередніх музичних шкіл. Музичні цехи як перші професійні об'єднання народних музикантів виникли ще наприкінці XVI ст. в Західній Україні і впродовж XVI-XIX ст. діяли майже в усіх великих містах України. Оскільки в українських землях не було ґрунту для сприйняття ранніх форм західноєвропейської опери, різновидів інструментального ансамблю та світської пісні, українське професійне мистецтво розвивало традиції церковного мелодичного співу та хорової музики без супроводу інструментів - а капела.

- Відомим закладом музичної освіти була Глухівська співацька школа, заснована 14 вересня 1738 р. У ній навчалося 20 осіб, з яких десять кращих студентів щороку направлялися до Петербурга. Школа давала знання з партесного співу, музичної грамоти, гри на скрипці, гусях, бандурі, готувала співаків для Придворної капели.

Писемність

- Писемність У XVII-XVIII ст. українська література, що також розвивалася в контексті європейського бароко, набула своєрідності та оригінальності. Насамперед це виявилось у різномовності літературних творів. Поряд із староукраїнською літературною або церковнослов'янською мовою застосовувалась латина та польська мови. Література цього періоду була різножанровою і різноманітною за тематикою. Сюжети для творів письменники брали із сучасного їм життя, а героями ставали вихідці з усіх станів суспільства. Специфіка бароко в Україні пов'язана з тим, що твори цього стилю мали певні ознаки Ренесансу, сприяючи засвоєнню ренесансних ідей і мотивів. В українській літературі XVII-XVIII ст. риси барокового стилю з'явилися в полемічних творах, ораторсько-проповідницькій прозі, паломницькій прозі, мемуарно-історичних творах, прозовій новелі, драмі, поезії.

Найвидатніші письменники українського бароко

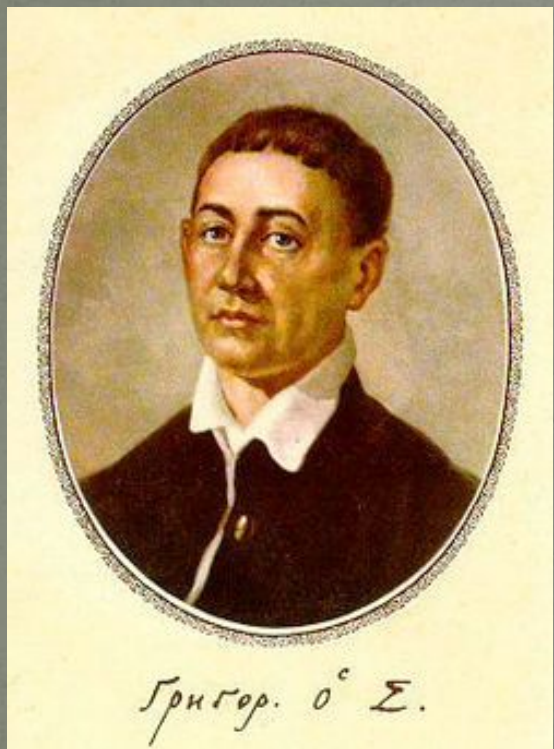
● Іван Вишенський

● Молетій Смотрицький

● Григорій Сковорода

● Іван Котляревський

- Тарас Шевченко

